

DOMOLJUB

Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtak meseca. Ako je ta dan praznik, izide dan poprej. Cena mu je 80 kr. na leto. Inserati se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu

v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 3. Naročnina in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 3.

Št. 10.

V Ljubljani, dne 15. maja 1902.

Leto XV.

Krivi preroki,

Zadnja tri leta izkušajo nemški luterani zapeljati Avstrijce, da bi zatajili katoliško vero in se zapisali v krivo vero, katero je ustanovil Martin Luter. Nemški luterani tega ne delajo zato, ker se jim morda Lutrova vera zdi boljša kakor katoliška, ampak želé samo razširiti nemško cesarstvo. Nemci dobro vedó: če se Avstrijci zapišejo v nemško luteransko vero, bodo kmalu postali tudi avstrijskemu cesarju nezvesti in bodo potegnili z nemškim cesarjem, ki je luteran.

Celo na Kranjsko so se že pritepli agentje, ki vabijo v Lutrovo vero. Naravnost in očitno si ne upajo pokazati svoje volče dlake. Delajo le na skrivnem in hinavsko. Po kakem grmovju obešajo papirje, na katerih so natisnjeni Lutrovi nauki. In bradate živalice, ki obirajo suhe češminove jagode, beró kozje molitvice iz spisov, ki jih je Lutrov apostol popustil v hosti.

Ljudje, ki po naših krajih prodajajo Luter-Martinove nauke, sami dobro vedó, da Slovenec za tako blago ne mara. Zato si nemški luteranski pridigarji pri nas še med ljudi ne upajo, temveč samo gluhemu grmovju pridigajo svojo vero.

Luteranski spisi, katere so nemški pridigarji pustili v nekaterih dolenskih hostah, imajo pa zelo prikupljive napise, kot n. pr.:

„Pridi — delaj!“ ali pa „Dejanja sv. apostolov“, ali „Kdaj mislite doseči cilj svojega potovanja?“ Na nekaterih beremo napis: „Kvišku! Jaz bom v tem trenutju v nebesih!“ zopet na drugih: „Kaj je tvoje upanje?“ ali „Stoj, izgubljeni sin!“ ali na drugih: „Čegav služabnik si?“ itd.

Dragi bravec Domoljubov! Ako najdeš v kakem češminovem grmu Lutrovega apostola, ki ondi svoje pridige natika na trne, zakličí mu: „Stoj, izgubljeni sin! Čegav služabnik si?“ In če ti odgovori, da je služabnik Lutra Martina, ga ponižno poprosi, naj ti malo pove, kdo je bil Luter Martin in kako je živel. Vprašaj ga, kakšnega stanu je bil Luter. Odgovoril ti bo, da je bil Luter duhovnik in sicer katoliški duhovnik, doktor svetega pisma, zraven tega pa še menih. In Luter je vrgel od sebe meniško haljo in duhovsko čast, ušel je iz samostana in se oženil; vzel je za ženo neko nuno Katarino Bora. To so pač malo čudne reči. Ne pravimo zato, kakor bi hoteli zasramovati luteransko vero. Nikogar ne zaničujemo vsled tega, ker je v zmoti. In res je še mnogo luteranov, kateri so trdno prepričani, da je njih vera prava. Če kdo izmed teh živi po svoji veri in svojem prepričanju, je vreden spoštovanja in si bo morda tudi večno izveščanje zaslužil. Nikakor pa ne zasluži spoštovanja mož, kakršen je bil Luter. Pred par leti so luterani Martina Lutra res ča-

stili kot svetega moža. Toda zadnji čas so zgodovinarji tudi luterane prepričali, da je bil Luter vse drugo, samo svetnik ne.

Luter je velikokrat dvomil, ali je prav storil, ker je ustanovil novo vero. On, začetnik luteranske vere, sam ni verjel, kar je druge učil. Ali ni to grozno?! Pisatelj Mathesius sporoča: „Muza, ki je bil tedaj (luteranski) župnik v Rohlicu, je nekoč britko potožil doktorju Martinu (Lutru) da sam ne more verjeti, kar drugim pridiguje. Doktor Martin (Luter) je pa odgovoril: „Čast in hvala Bogu, da se drugim ljudem tudi tako godi! Mislil sem, da je samo meni tako.“

Naše ljudstvo si o Lutru pripoveduje zgodbico, katera jasno kaže, kako je bil Luter prepričan, da ni na pravi poti. Naj bo že ta zgodba resnična ali izmišljena, jedro zgodbe in nauk, ki je v njej zakrit, sta gotovo resnična. Zgodbica popisuje, kako sta se Luter in Katarina Bora v lepi jasni noči nekam peljala. Mesec je sijal, zvezde so bliščale, nežna lunina svetloba in tih mir sta objemala vso naravo. Popolnoma prevzeta krasnega prizora je Katarina vzdihnila; „Ah, kako lepo luna sije!“ Toda Luter je odgovoril: O lepo. Ampak meni ne; pa tebi tudi ne.“ Tako je Luter v malo besedah povedal britko resnico, da na vsem svetu ni bilo več stvari, ki bi ga bila mogla zares razveseliti in mu pomiriti vest. Večkrat se ga je lotil popoln obup. Sam je pripovedoval, kako ga vselej, kadar vidi nož, obide misel, da bi se zabodel.

Luter je bil v jedi in pijači silno nezmeren. Dne 2. julija leta 1540 je Martin Luter v nekem pismu zapisal o sebi te-le besede: „Hvala Bogu, jaz žrem kakor Čeh in žlampam kakor Nemeč.“ Vprašamo, ali se tako govorjenje in življenje spodobi človeku, ki uči novo vero?

Sploh je imel Luter jako umazana usta. Lutrovi spisi se tako razločujejo od spisov, katere so napisali Kristusovi apostoli, kakor noč od dneva. Če beremo pisma sv. Pavla, se kar čudimo, kolikor se v njih imenuje ime Jezus. Ako prebiramo Lutrova pisma in bukve, se pa čudom čudimo, ko vidimo, da Luter najbolj pogosto rabi tri grde besede: hudič, k in drek!! Cenjeni bravec naj nam ne zameri, ker smo te besede zapisali. Zakaj ako hočemo Lutra popisati tako, kakršen je bil, ne smemo zaradi gole sra-

možljivosti zamolčati njegovih najgrših lastnosti. Ko je doktor Luter Martin še živel, so mu zaradi njegovega ostudnega govorjenja že nekateri rekli: „usr . . . doktor.“

Čudovita je bila ošabnost Lutrova. Bil je precej ves divji, če mu je kdo ugovarjal. V pismu, katero je l. 1522 poslal angleškemu kralju Henrik VIII., pravi Luter o sebi, da ima v mezincu več, kakor premore tisoč papežev, kraljev, knezov in doktorjev. Najgršo ošabnost je pokazal s tem, ker se je dal na podobe natisniti s svetniškim sijajem (šajnom) okrog glave. Tudi se je dal večkrat naslikovati tako, da je sv. Duh v podobi goloba plaval nad njegovo glavo. Svetniški sijaj se pač malo podá možu, ki je s čudovito ostudnimi besedami napovedal češčenje, katero mu bodo izkazovali njegovi verniki po smrti. Rekel je namreč: „Moj dr . . . bodo molili in za balzam imeli.“

Najslabše spričevalo za Lutra in njegovo delo je pa gotovo to, ker Luter ni mogel z ničemur izpričati, da je od Boga poslan. Mojzes, Kristus in apostoli so s čudeži dokazali, da je res, kar so učili. Luter pa ni storil ne enega čudeža. Slavni učenjak Erazem Roterdamski, kateri je mnogo pomagal, da je Luter dovršil svoje nesrečno delo, je tako-le pisal: „Apostoli so učili nenavadne nauke. Toda svoj nauk so potrdili s čudeži. Luter in njegovi učenci tudi učijo nenavadne reči, katerih pa še niso z nobenim čudežem potrdili, zakaj do sedaj tudi še enega kruljevega konja niso mogli ozdraviti na čudežen način.“ To je očital slavni Erazem Roterdamski Lutru, in tudi to povejmo mi nemškemu agentu, ki prihaja k nam ljudi nagovarjat, da bi se zapisali v luteransko vero. Recimo mu: „Veš kaj, prijatelj, kak čudež naredi! Potem ti bomo verjeli. Ako si ne upaš s čudežem dokazati resnice svojega nauka, pa pojdi, od koder si prišel!“

Vsa Angliška razsvetljena. Z velikanskim načrtom se bavijo na Angleškem. Ves otok hočejo na predvečer kraljevega kronanja razsvetliti z velikanskimi kresovi na tak način, da bo večer svetel, kakor dan. Ob 9. uri 55 min. zvečer bodo raz 3000 hribov zletele v zrak rakete. Vsak kres bo veljal 500 K in bo imel 30 metrov visok plamen.

† Kardinal dr. Jakob Missia.

V „Krišćansko-socialni zvezi“ predaval dr. Mihael Opeka.

(Konec.)

III.

Zlaj pa počiva na lepi Sveti gori. Tiste noge počivajo — kakor je prelepo govoril ob njegovi rakvi naš presvetli knezoškof Ant. Bonaventura — ki so hodile po naših hribih apostolska pota; tiste roke počivajo, ki so nas blagoslavljele in delile neštivilno dušnih in telesnih dobrot; tisti jezik, ki je v krasni materinščini oznanjal besedo božjo po naših cerkvah; tisto srce počiva, ki ni nikoli poznalo sovraštva, ki je plamtelo le za čast božjo, ki je vdano prenašalo žaljenja nasprotnikov in se maščevalo s tem, da je vse odpustilo.

Velika moč nas je z njim zapuhtila, mogočen steber se je porušil, visok cerkven dostojanstvenik nam je preminul, odličen škof in plemenit človek.

Da, plemenit človek! Ne morem končati tega predavanja, če tito občinstvo, da Vam ne bi vsaj v par potezah označil pokojnega kardinala Missia kot človeka.

Pred vsem je tu znano njegovo dobrotljivo in usmiljeno srce. Veliko je daroval, da smo vedeli, a že mnogo več tako, da ni vedela levica za to, kar je dala desnica. Prepričani smo, da so prav odgovorili listi na neka malo liberalna očitanja o „gromni“ zapuščini kardinalovi, rekoč: „Zapuščina kardinalova je jako skromna. Vpraša se, kam je izginilo premoženje? To nam pove tisoč in tisoč ubogih, katere je kardinal podpiral v Ljubljani in v Gorici« — Resnično, ob prvem glasu o njegovi smrti sem jaz sam čul v nekem tukajšnjem redovniškem zavodu vzdih: »Ah, mi smo tudi veliko izgubili — še sedaj se nas je kardinal vsako leto spominjal z gmotno podporo!«

Poleg te njegove dobrodelne usmiljenosti je bila obče čislana in spoštovana njegova modrost in preudarnost. Pokojni kardinal je bil mož-mislec. Vsako svoje dejanje, vsak svoj korak je natančno preudaril, preden ga je storil. Po preudarku prečuden mir in odločnost, to sta sploh dve značilni potezi v njegovi podobi — pravi lepo »Slovenec« ob pokojnikovem odhodu s Kranjskega. A preudarjal je na vse strani, pod vsemi oziri. Njegov prvi ozir pa je bil vs kdar in povsod: Kaj hoče Bog? Kaj je volja božja?

Toda bolj nego vse to, je pa obče znana in širom hvaljena kard. Missijeva pristrčna ljubeznivost in priljudnost. Spominjam se, kako

je v Rimu v Germaniku naš p. rektor Schroeder šestokrat pripovedoval mojim tovarišem o pokojnem kardinalu in vsakokrat s pristavkom: »Da bi ga le vi videli, kako ljubezniv mož je to!« In ko nas je nekoč obiskal ogr. monsignor dr. Bromisza, slučajno tovariš Missijev iz rimskih let, mož, ki ga je bila sama prijaznost in priljudnost, takrat nam je potem p. rektor dejal: »Glejte, monsignor Bromisza je v svoji ljubeznivosti nekoliko podoben knezoškofu Missiu.«

La resnično, pri vsem tistem knežjem dostojanstvu, s katerim je visoki pokojnik delal čast svojemu visokemu stanu, pri vsi oni moški resnobi, ki je črtala kremenit značaj že na njegovem obrazu, kolika preprostost in ljubeznivost, kaka odkrita, naravna prikupljivost v navadnem, zlasti še prijateljskem občevanju! Za vse je bil dovzeten: za veselje, za smeh, za nedolžno šalo... Nikoli ne pozabim naslednje dogodbe, s katero naj tudi končam te svoje skromne spominske glase o velikem pokojniku.

L. 1898. v juliju je romalo iz Rima, iz iste hiše, v kateri je pokojni kardinal postal mašnik, pet mladih duhovnikov proti severu v domovino. Eden je bil Slovenec, eden Hrvat, trije pa trdi Nemci iz Porenskih pokrajin. Nemci so hoteli skozi Kranjsko, da si ogledajo slovečo našo Postonjsko jamo ter Blejsko jezero. V Benetkah so bili dva dni še vsi peteri skupaj, potlej pa so se ločili, toda po dogovoru, da se zopet snidejo v Gorici. Hrvat in Nemci so se namreč hoteli še nekoliko naužiti Benetk, Slovincu pa se je mudilo v Gorico, da se ondi pokloni svojemu dobrotniku, tedaj že goriškemu nadškofu Missiu.

»Kje se pa dobimo v Gorici?« so vprašali tovariši odhajajočega Slovence.

»Pri treh kronah« — je bil odgovor, kajti Slovenec je poznal gostilno pri »Treh kronah«.

Dobro! Slovenec dojde v Gorico. Prijazno ga sprejme nadškof in povabi, da ostane par dni pri njem. »Toda morda imate še kakega tovariša s seboj?« ga vpraša takoj na to.

»Imam«, odgovori Slovenec, »nekega Hrvata, ki pa dojde jutri dopoldne v Gorico.«

»Kje pa bo ostal?«

»Pri Treh kronah!«

»Ne, pri meni bode, jutri pojdete ponj!«

In res, Slovenec je šel drugo jutro po Hrvata, ki je pri „Treh kronah“ ravno naročil sobo in zmival s sobe železniški dim in prah.

„Hodi, brate!“¹⁾

„Bogme, kamo?“²⁾

„Kod nadbiskupa!“³⁾

„Štää?“⁴⁾

Povedal je Slovenec Hrvat, kaj in kako, in Hrvat se je vdal.

Veselo je bilo potem pri kosilu pri nadškofu. Kakor z bratoma je kramljaj pokojni kardinal z mladima duhovnikoma, Slovencem in Hrvatom. — Toda Slovenca in Hrvata je morila ena velika skrb: Popoldne pridejo še drugi trije in sicer k „Trem kronam“ — a naju ne bode tam. Povedati pa tega nista smela nadškofu, ker so oni trije to prepovedali, češ, potem bi nas morda nadškof pri svoji znani ljubeznivosti tudi povabil k sebi, nas zadržaval pri sebi in nam tako zmešal naš potni načrt.

Ali kaj če Slovenci in Hrvat nista povedala, kar jima je bilo pri srcu — ko je pa nadškof Missia sam vse to skoro uganil.

„Ali Vas je morda še več skupaj odpotovalo iz Rima?“ je zaprašal naenkrat.

„Da, petorica!“

„Kje pa so še trije?“

„Ostali so v Benetkah, a—“

„No, a—“

„Pridejo tudi danes v Gorico!“

„Tako? Kam?“

„K „Trem kronam.““

„Zakaj pa ne k meni?“ odvrne knezoškof. „Ne, k meni morajo priti! Vidva gospoda pojmeta ponje na kolodvor!“

Slovenec in Hrvat sta seveda morala obljubiti pokorščino. — Potem je prešel pogovor zopet na druge stvari. Naenkrat pa šine porednemu Slovencu ena v glavo. »Prevzvišeni — pravi, potem ko se je čutil že dovolj domačega pri nadškofovi mizi — kaj pa, če bi midva one tri malo prevarila; če bi jih pripeljala tušëm v palačo Vaše Prevzvišenosti tako, da bi oni mislili, da so prišli v gostilno k „Trem kronam“.

„To bi bilo izvrstno!“ se je nasmejal ljubeznivi pokojnik —; »toda to se Vam vsem skupaj ne posreči (pri tem je pokazal še na svojega dvornega kapelana). — A če izvršite to šalo, bodem tudi jaz z vami vred vesel.“

„Izvršimo jo«, odvrne eden, »samo če Prevzvišeni dovolite, da malokaj preukrenemo po Vaši hiši.“

„Kar hočete!“

Izborno! Kar precej na delo! — Gospod dvorni kapelan je izvrstno pomagal. Iz sob, ki so bile odločene za one tri, so najprej odstranili vse, kar bi utegnilo izdati, da to niso sobe kakega hotela. Potlej je bilo treba postaviti na široko hodišče tri, štiri mize, da je prostor postal podoben gostilniškemu prostoru. Nazadnje so pa poučili poredneži o vsej stvari še debelega Avgusta, škofovega hišnika, ki je bil tudi takoj pripravljen igrati ulogo „oštirja“.

Potem pa na kolodvor po one tri! Vlak je pripihal, in res, vsi trije so izstopili. Pristrčno so se pozdravili. Gospoda dvornega kapelana sta Slovenec in Hrvat predstavila za enega svojih goriških prijateljev.

„Ali je vse naročeno pri „Treh kronah?“ vpraša eden tovarišev, doma iz Kolina (ki je, mimogrede povedano, veljal za zelo „kunštnega“).

„Vse v redu — le z nami!“

„Ali se peljemo?“

„Na vsak način. V mesto je precej daleč. Evo tu dva izvoščka!“

„Čemu, saj je tukaj omnibus.“

Tristo kranjskih medvedov! Res je bil omnibus k „Trem kronam“ na kolodvoru — in oni trije so se že basali vanj ... Kaj bo pa zdaj? Vse bode izpodletelo ...

„Stojte, prijatelji, stojte! Nikar v omnibus! Z izvoščki je ceneje, ker nas je več!“

Ta razlog je bil malo čuden, ali Slovenec ga je povedal tako, kakor bi ga pribil, in oni trije menda niso nič mislili — pa hajd iz omnibusa do izvoščkov! Po trije in trije so se naložili na voz, in šlo je v mesto! Nemški prijatelji so seveda komandirali k „Trem kronam“, in izvoščka sta prikimala toda z majhnim nasmeškom — saj sta imela že drugo po velje ...

Nekaj minut — in vozova sta obstala pred ško-fijo, ali — kakor so oni mislili — pred gostilno pri „Treh kronah“.

„Ali tukaj?“

„Tukaj, da, v prvo nadstropje!“

Nadalje ni bilo treba Nemcem izpraševati. Na stopnjicah je namreč že čakal debeli „oštir“ Avgust, ki je gospode lepo ponižno sprejel, jim odzvel prljago ter jo nesel pred njimi gori. Na vprašanje onih treh, bode li dobiti prenočišča, je „oštir“ uljudno odgovoril, da vsekako, in da je prenočevalo tu že mnogo imenitnih gospodov.

Povedel jih je vsakega v svojo sobo, ker so zahtevali pred vsem vode in mila, da se osnažijo. »Precej potem pa mero poštenega piva!“ je pristavil Kolinec.

„Vse, kakor gospodje želé!“ je odvrnil „oštir“.

¹⁾ Pojdi, brat!

²⁾ Za Boga, kam?

³⁾ K nadškofu!

⁴⁾ Kaaj?

In res, malo potem so že sedeli vsi šesteri prijatelji okrog ene mize na hodišču pri izvrstnem pivu. Nemcem je posebno dobro teknilo. »Razvili« so se in pripovedovali dobro na glas svoje zadnje dogodke iz Benetk in s poti. Samo ena skrb jih je pa težila: kako drago bode pač prenočišče v tem »hotelu«, kjer je vse tako lepo in krasno opravljeno. No, tolažila sta jih Slovenec in Hrvat, naj se ne bojé, češ da je to dobra, krščanska — gostilna.

V tem se odpró stranska vrata, in knezonadškof Missia stopi na hodišče. Prijazno gre mimo naših znancev kateri vtanejo in spoštljivo pozdravijo visokega dostojanstvenika. Potem pa zopet sedejo, meni nič, tebi nič, k pivu — misleč: To je pač škof, ki se tudi mudi v hotelu pri »Treh kronah«. — Knez gre preko hodišča dalje in se za malo trenutkov zopet vrne. Tedaj pa pristopi bliže k mizi in smehljuje se nagovori gospode:

»Odkod, gospodje?«

»Iz Rima.«

»A — iz večnega mesta. Pa kam?«

»V domovino.« — In povedali so Nemci vsak svoj kraj, kam.

»Vam je všeč tu pri »Treh kronah«?«

»Všeč, Vaša milost!«

Takrat pa je bilo šale do vrha!... Hrvat ga je prvi spustil na vsa usta. Za njim Slovenec in gospod dvorni kapelan, potlej pa še Prezvizišeni sam. Nemci so izvedeli pri kakšnih »Treh kronah« so pravzaprav. Malo so pobledeli, se opravičevali... no potlej je pa bilo veselja in smeha in smeha in veselja...

Pri večerji, seve, je še tekla beseda o izvrstno uspeli prevari, in tisti »kunštni« Kolinec je zapretil Slovencu, češ: Cakaj, ti nepridiprav — tako me še ni nihče v življenju zvedil!

Ljubeznivi nadškof Missia pa je proti koncu po še mnogo drugih ljubih pogovorih, dvignil čašo in prijateljsko napil svojim »mlajšim bratom« — kakor je dejal — in jih prosil, naj po svetu razkropljeni ne pozabijo njega, »gostilničarja« pri »Treh kronah.«

* * *

Dovolj bodi! Vse to, kar sem Vam povedal, so le slabe, neznatne poteze o velikem pokojniku, o našem nepozabnem kardinalu Missiu. Zgodovina naša bode o njem povedala še mnogo več in večjih stvari. A tudi le-te površne črtice naj visoko razplamte v nas ljubezen in hvaležnost do njegovega spomina,

Narobe svet.

A. Ali greš k polnočnici?

B. Lepo te prosim, kam pa misliš? Da bi jaz o polnoči vstajal in pustil spanje! To mi še na misel ne pride!

A. Sem hotel samo vprašati. Ti, čuj, koliko časa ste pa sinoči pri zdravniku igrali?

B. Po gledališni predstavi ob 10. uri smo začeli in nehali danes zjutraj ob 3. uri. Živahna zabava! Oh!

A. Si pač dobro spal!

B. Spal? Čisto nič!

* * *

A. Sosed, kaj se pa tako jeziš? Kaj ti je?

B. Pomisli, gostač mi je porezal vse mladike teh-le drevesec, ki so molele čez mejo. Koliko dela je šlo po vodi!

A. To pač ni bilo prav. Ali jaz sem mislil, da si se skregal s komisarjem, ki je davi klel in se pridušal pri tebi pričo tvojih otrok ter govoril grde nesramne reči. Mene je bilo sram! Temu človeku ni sveta niti vera niti nedolžnost. Jaz na tvojem mestu bi mu bil vrata pokazal. Vso dobro vzgojo pri otrocih pokvari.

B. Ne bodi otročji! Zaradi take malenkosti si nakopati na glavo srd in jezo! Saj je bil le špas!

A. Slab kristjan, ki pusti, da se norčuje kdo iz njegove vere.

* * *

Premišljeval sem, kaj vse je že storila »mrtva roka« za revni človeški rod, za nesrečne brate in sestre. Kako zabavlja čez njo jud in liberalci!

Kaj pa »živa roka«? Ta siplje denar samo za nasladi in veselje tega sveta, za greh. To pa hvalijo in jo obožujejo liberalci in judje, ki se za reveža drugače ne zmenijo, ako ne pričakujejo »mrtve roke«, ki jim bo pomagala.

»Mrtva roka« množi srečo in blagoslov, zato jo svet preganja; »živa roka« pa množi greh in nesrečo, zato jo svet povzdiguje do nebes.

Kaj bo rekel Bog?

* * *

A. To je šola? Kaj še! Da bi moral moj Janezek zaradi grdo spisane naloge pol ure stati pred klopjo, tega pa ne! Ali, če ne zna krščanskega nauka, da bi moral pisati kazen? Ali je to vzgoja?

Sosed: Meni se zdi, da je moral tvoj Janezek še nekaj drugega dobiti, ker je tako objokan!

A. O ne, to ima pa drugi vzrok. Moji otroci imajo učitelja za ples. Ta jih uči stati in pokonci hoditi. In če noče iti, nosijo po pol ure težek les na hrbtu, da se jim poravnata. Saj veš, da bi bila sramota in spektakel, ako bi otroci odrasli in ne znali lepo hoditi ali plesati. Kar mora biti, mora biti, naj stane, kar hoče!

Tako šola — tako ples!

Narobe svet!

Listek.

Iz zapiskov ljudskega prijatelja.

4 Dva in dva.

Jamar, kateremu so rekli Krparjev Lipe in njegovo revno bajtico imenovali Krparijo, je imel v svojem hlevu kravico, pa malo paše doma in drugod; zato jo je puščal hoditi v škodo, ako se ji je zljubilo, ter je rad zatisnil oči, kadar je njegovi rdečki tako dišalo na sosedovem travniku, kakor dr. Jelkarju sestradanega spomina po tridesetdnevem postu.

„Kar ne vidiš, ne moreš zabraniti,“ je dejal Krparjev Lipe.

Gornik, kateremu so pravili Lisjak in njegovi hiši Lisičina, je imel v svojem hlevu pet krav in paše, dobre in dosti doma in drugod; toda imel bi jih bil rad ravno pol dvanajstorice, zato je bil v Krparjevo rdečko kar zaljubljen. Zato je tudi rad zatisnil svoje oči, kadar je rdečka prišla v škodo, in to je trajalo tako dolgo, da je Krparjeva rdečka z Gornikovimi kravami pila ob gorskem potoku sestrstvo in šla, ko je pastir vabil z rogom domov, namestu k svojemu Lipetu v Krparijo, z novimi prijateljicami v Lisičino.

„Kar ne vidiš, ne moreš zabraniti,“ je rekel Lisjak in zadlešil hlevna vrata, da je omet letel izza rožancev.

To je pa Krparjev Lipe, dasi je imel zatisnjene oči, vendarle videl ter šel, ko je bil čas mlesti, k sosedu in rekel:

„Gornik, moja krava, moja rdečka, je izgrešila pot in šla v tvoj hlev. Bodi tako dober in izpusti mi jo vun!“

Gornik pomežika in pravi:

„To mi pa ni znano, da imaš ti kakšno kravo. Kdor je z moje mize, ta je po vseh pravicah moj, in vsaka žival vé, kje je doma. Zato je rdečka moja rdečka in če ti ni prav, ti moj hlapec Orjak pokaže, kje je tesar pustil luknjo za odhod!“

Prav Krparjevemu Lipetu to seveda ni bilo; šel je pa vendarle, ker je bil Orjak eden takih, kakršnih se še občinski bik s strahom ogiblje.

Vse eno bi bilo bolje, da bi bil zabranil, česar ni hotel videti!

Sedaj mu pa ni preostajalo drugega, kot leteti v mesto in potrkat pri advokatu Zvitoviču.

Ta je nagnil glavo proti njemu, začel nekaj na papir in dejal:

„Mož, vaša stvar stoji dobro; toda jaz moram kravo videti, in jutri zjutraj pridem tje.“

Med tem je tudi Lisjak imel misli v svoji glavi in prišel do zaključka, da pomožnih čet potrebuje mnogo bolj kot Lipe. Zato je letel v mesto, potrkal pri advokatu Prekanjencu ter mu razložil svojo razprtijo.

Tudi ta je nagnil glavo proti njemu, načel na papir par čaček in isto tako dejal:

„Mož, vaša stvar stoji dobro; toda jaz moram kravo videti, in jutri zjutraj pridem tje.“

In ko je solnce toliko oslabelo, da je le še žarelo, sta zaprla oba advokata svoje pisarne, šla k „Rdečemu orlu“ ter ondi kegljala kot najboljša prijatelja. In ko je solnce vstalo in se srečno smehljalo na zemljo, tedaj sta vstala tudi advokata, zadela na koncu mesta skupaj ter korakala kot najboljša prijatelja čez rosne travnike k prepirajočima se kmetoma. Kadila sta fine smodke, se držala za roke, kadar je bilo treba preskočiti kak potoček, ter si pripovedovala zanimive zgodbe, da odmev njih glasov kar ni mogel iz smeha, in to je trajalo toliko časa, dokler nista stala pri rdečki na pašniku, si stvar ogledala od blizu in se na lastne oči o vsem prepričala.

Stvar je bila takole:

Lisjak je držal kravo za roge, jo hotel vleči v svoj hlev ter vpil, da ni več koščice in ne dlačice na rdečki, katera bi ne bila nastala iz njegove trave, zato je krava po vseh pravicah njegova.

Krparjev Lipe je pa vlekel kravo za košati rep proti Krpariji, se jezil nad vnebovpijočo krivico in bokal nad bogatim kravjim tatom.

Tu reče advokat Zvitovič svojemu varovancu, naj le dobro drži in ne odneha niti za las, kajti pravica mora ostati pravica.

Tu reče advokat Prekanjenec Gorniku, naj po nobeni ceni ne izpusti, naj le krepko vleče, za drugo bo poskrbel že on.

In onadva sta oba poskrbela za drugo.

Advokat Zvitovič si je iz Krparije prinesel žetnar in stolček in advokat Prekanjenec je v Lisičini dobil isto, in oba sta sedla in začela mlesti, vsak za dva sesca, da je kar škropilo in se penilo; in Lipe pa Gornik, ta dva sta držala rdečko za rep in roge . . . in vse skup je podoba, ki sem jo kot deček dostikrat videl na panju pri kakšnem čebelarju naslikano; sicer je okorna in z živimi barvami precej enostavno narejena, a vendar dobra, poučna in koristna podoba.

Zlobna pripovedka poroča, da takrat advokate še niso toliko zaslužili kot dandanes; zato so tako dolgo zabavljali čez grdo, brezokusno in častizaljivo

podobo, dokler je niso povsodi odstranili in je njih obrt jela cveteti.

Vsaj dejal je eden mojih prijateljev, ki je tudi sam advokat:

„Ce bi se ljudje ne prepirali, od česa naj pa potem mi živimo?“ —

To sta dva, Krparjev Lipe in Lisjak. Sedaj prideta še dva, namreč Travnikar in Ljubič, tudi kmeta in tudi soseda, toda najboljša prijatelja, kar ljudje pomnijo.

Šla sta imenovana stara moža neko čudovito lepo junijevo nedeljo po popoldanskem opravilu goloroka po svojem polju in travnikih.

Roke sta dejala na hrbet in puhala iz svojih pip goste oblake modrosivega dima.

In prijatelja sta si hvalila turšico, ki je ravno nastavila sterže, sočno travo in zrelo klasje, ki se je pripogibalo k tlom, ter si obljubovala vzajemne pomoči za košnjo in žetev in mlatev v jeseni.

In stari Ljubič je rekel:

„Lej, prijatelj, saj je vendar veselje in ne majhno, če gleda človek nazaj na življenje, polno miru in ljubezni, kot lahko gledava midva. Vedno sva držala vkup, zmerom sva dala drug drugemu prav v pravem času, ali pa odnehala, kakor je bilo treba, in se podpirala v potrebi in sili. Ko bi pač vsi ljudje tako delali! Mislim, da bi potem že na tem svetu imeli nebesa.“

„Seve . . . ko bi!“ odvrne stari Travnikar.

„Toda tu jih imaš, kamor pogledaš, same peteline in advokatske podrepnike, in ne dajo ti miru, dokler ne poženo teleta in krave, hiše in zemljišča; in še potem z beraško palico se pobijajo, kakor da bi nas bil ljubi Bog naredil iz grenkega žolča, ne pa iz mehke prsti, ki se pusti tolči in zbadati nam poljedelcem in še povrhu daje za vso to dobroto sadov na preostajanje.“

„Bo že tako,“ meni stari Ljubič in sede na poljski mejnik. „Toda razumeti ne morem, kako je mogoče, da se ljudje, ki so vendar vsi bratje od Adama sem, tako sovražijo, preganjajo in celo pobijajo; tega kar ne morem razumeti!“

„No“ — se posmeja na to Travnikar — „to ti pa jaz že razložim!“

Ne res, ta njiva s krompirjem na desni od kamna, ta je tvoja, in detelja na levo od njega je moja? Dobro! Jaz pa začnem želeti, da bi bila moja njiva z deteljo nekoliko večji; zato nekega jutra prestavim mejnik nekaj korakov proti tvoji turšici, tistale krompirjeva stebelca porujem, pa se zaderem nad teboj:

„Ti, njiva tukaj je moja!“

Tu Ljubič debelo pogleda in pravi:

„Toda, prijatelj, tega vendar ne boš naredil? To njivo je že tvoj ded prodal mojemu dedu in meni je sodnijski prepisana, in ti si pošten mož ter veš, kako se glasi sedma zapoved božja.“

„Tisto mi vse ni prav nič mari!“ odvrne Travnikar in izruje bližnje krompirjevo stebelce. „Mene pri prodajanju ni nobeden nič prašal, in sodnija gor, sodnija dol, jaz njivo hočem imeti, pa je! Zaradi mene, če hočeš, se lahko postaviš na glavo in stojiš ves dan, ne pomaga ti pa vse skupaj nič. Jutri mi spravi ta neumni krompir proč in pojutrišnjem bom jaz usejal deteljo; če ti pa ni kaj prav, poišči si advokata!“

Ljubič vstane, potrka Travnikarja po rami in dobrovoljno pravi:

„Veš kaj? Za tak neumen kosec polja se pa vendar ne bom začel pravdati in delati med nama večnega sovraštva. Njivo si bova lepo razdelila, pa bova prijatelja kot prej.“

„Kaj boš to!“ gode Travnikar. „Jaz hočem imeti njivo, kakršna in kolikor jo je; delé si berači samostansko juho. In ravno najdem, da bo moja domačija prav lepo zaokrožena, če še tvojo turšico tamle dobim. Ali mi jo daš prostovoljno, ali naj se te lotim zgrdim?“

Ljubič pogleda na mesingasti pokrovec svoje pipe, ki je propušal dim kakor po nitkah, ker so bile luknjice že preveč zakajene, potem se ozre nikdar sitemu prijatelju v obraz, se malo nakremži in dene:

„No, če ti je toliko vstreženo ž njo, jo pa vzemi in imej!“

Toda požeruh še ni imel dosti.

„Tvoja pšenica letos dobro kaže — tako je zopet začel — kakšnih petdeset mernikov bi jo znalo biti. Tako polje bi jaz kaj rabil. Ali mi ga daš, ali pa se bova ravsnila?“

„Se ne bo treba nič ravnsati,“ se zasmeja Ljubič; „prihodnji teden ti bom pomagal požeti.“

„Prav! Sedaj potrebujem enih pet delavcev; tudi tebi ne bo škodilo, če nekoliko primeš za delo. Pa še nisva pri kraju Jaz kupim več krav, zato bi pa nekaj tvojih travnikov rabil, in moj drugi fant, Lojze, se hoče ženiti, zato bi mi bilo treba še ene hiše in kar je notri in naokoli.“

Ljubič iztrka pipo in pravi:

„Sedaj sem izkadil. Pometi skupaj in nesi domov, da boš potem lahko kar naprej pral!“

„Seveda si izkadil!“ se posmehuje Travnikar. „Sedaj si berač. Le glej, da se kmalu izgubiš z moje posestva in zemljišča, sicer ti pošljem na dom biriča, ki te iztira!“

Ljubič utrga par deteljic, posuši ž njima dogorelo pipo, pridno otirarajoč rjavkaste kapljice, in reče:

„Ti, sedaj sem pa svoj tobak pustil doma na zidcu; pojdi, daj mi svojega za eno pipo, saj imaš zmerom dobrega!“

Kakor bi z očmi trenil, seže Travnikar po mehur, odveže rdeči trak, pomoli sosedu ter pravi smeje:

„Tule si nabaši! — Pa kako si mogel biti tako neumen, da si mi vse dal?“

„Sam norec!“ je bil odgovor. Potem Ljubič baše tako počasi, kakor bi že bil na dnini in bi moral tamkaj nekoliko polenariti; potem prižge tako zaspano, kakor marljivi zidarji na svojih odrih. In ko je enkrat gorelo in vleklo, nadaljuje:

„Ali meniš, da jaz ne znam norcev briti? Škoda, da te že čez šestdeset let poznam, če bi verjel, da si naenkrat postal ropar. Lej, če bi imel milijon, pa bi tule v tvoji detelji spal in smrčal kakor Stoparjeva žaga, in bi milijon ležal nastlan okoli mene, pa bi se ti ne dotaknil niti denarja: to vem in stavim na to svojo glavo!“

Tu si dobra stara prijatelja prijazno stisneta žuljavi roki in Travnikarja je kar nekaj ščegetalo v obeh, ko je dejal:

„Prijatelj sosed, že vidim, da se midva ne znava kregati.“

„Seve — tako pravi moj prijatelj advokat, ki je pa poštenjak od pete do glave, ki pomaga do pravice, ne pa da bi jo zavijal — če bi bili vsi ljudje taki, potem bi ravno ne bilo nobenih advokatov in jaz bi se bil lotil kakšnega bolj mirnega posla. So bili pač prepirljivci prej, in potem so jeli potrebovati advokate. In kakor enkrat stvar stoji, nas ne sme plašiti. Mirnih tičev je malo v svetovni kletki, takih pa, ki si s kljuni rujejo perje in bi se najrajši do smrti oklali, takih je dovolj.“

Kaj pa izda, če jih pogovarjam, naj se mirnim potom spravijo. Na mizo udari, da se prah dviga iz starih listin, in vpije: „Pravico hočem imeti, in če bi tožba tekla do sodnjega dne in zaigram svojo in svojih otrok zadnjo srajco. Saj plačam, gospod advokat; samo pomagati mi morate pri prepiru, in naviti ga morava, lumpa, mojega nasprotnika!“

In ako pride kdo s kakšno gnilo zadevo, pred katero se vesten nos zgraža sto ur daleč, in ga odslovim, kakor to terja krščanska in stanovska dolžnost, zmerjal me bo in obkladal z zabitim advokatom, ki ničesar ne ume; in poiskal bo drugega, ki ima bolj široko vest in bolj lačen mošnjiček, in ne bo dal ne miru ne pokoja, dokler ne požene zadnjega vinarja in zopet en berač več sedi v občinski hiralnici.

Moj Bog, v takem skoro poide človeku sočutje!“

Tako govori moj prijatelj, pošteni advokat.

„Ogibaj se prepiru
In živi v ljubem miru
Pri svojem bodi, tuje pusti . . . itd.“

Politični razgled.

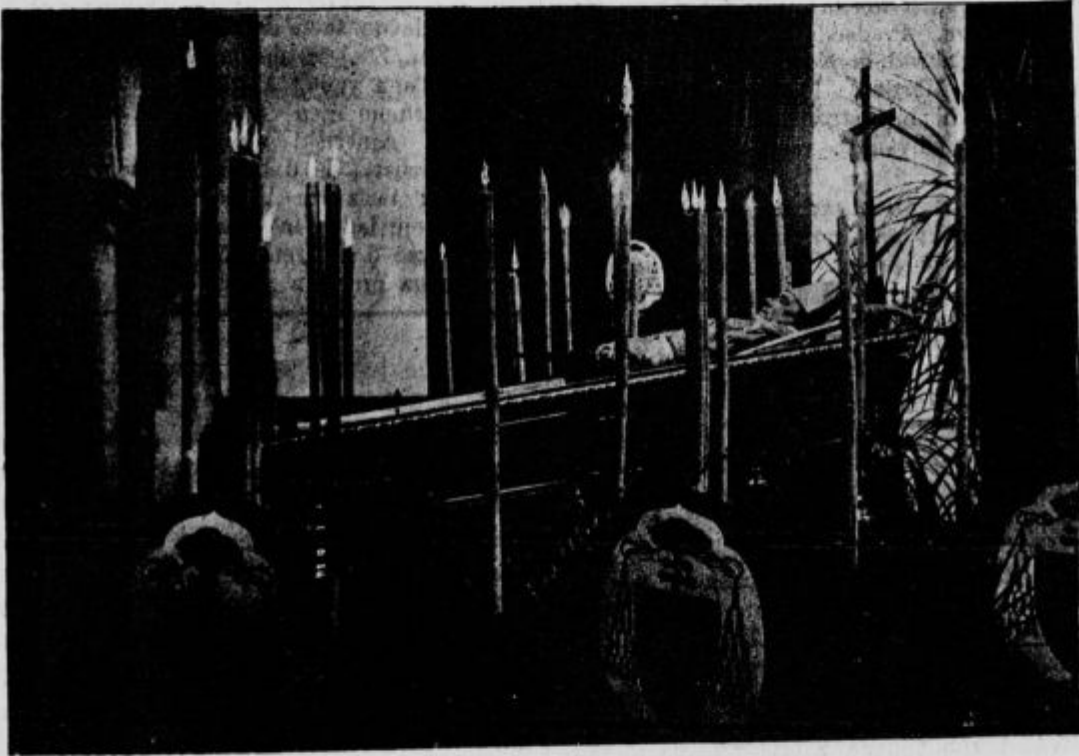
Državni zbor od 3 do 12. maja ni imel nobene seje. Za sedanje zasedanje je program naslednji: 12. t. m. popoldne ob 3. uri seja, 13. t. m. se reši poglavje o železniškem ministerstvu, do 16. t. m. poljedelstvo. Delegaciji bota končani do 28. t. m. V juniju ima državni zbor le kratko poslovno dobo in pridejo na vrsto manjše predloge. Sredi meseca junija se skličejo deželni zbori.

Delegacija s'a se sešli popoldne 6. maja; avstrijski predseduje dr. Bärnreither, ogrski pa grof Andrassy. Kleweein in tovariši so interpelirali ministra za vnanje posle glede prodaje konj za angleško armado. Predložen je bil skupni državni proračun, ki znaša 372,437,836 K in je za 8,431,193 K višji od lani. Ako prištejemo še 38 milijonov za nove topove in druge kredite, znaša ves proračun 427,241,515 K stroškov. Dohodki znašajo 6,385,464 K; ako jih odštejemo od skupne redne potrebščine, iznaša čista potrebščina 368,052,272 K. Ta se deloma pokrije s čistimi dohodki carine, ki se za letos proračunava po odbitih upravnih stroških na 112,848,689 K. Torej znaša skupna potrebščina, ki se mora pokriti s kvotnimi prispevki, 255,203,683 K. Ker je kvotno razmerje 65:6 : 34:4, odpade od skupne potrebščine na Avstrijo 166,101,616 K, na Ogrsko 87,102,066 K. — Cesar je delegaciji slovesno sprejel ter v svojem govoru med drugim tudi dejal: „Moja vlada se trudi, da ohrani prijateljsko razmerje napram našim zaveznikom, kakor tudi napram vsem drugim velesilam ter s tem znatno pripomore k ohranitvi evropskega miru. Tudi je posebno naše prijateljstvo z ruskim carstvom zelo pospeševalo mir in red na nam bližnjem vzhodu . . . Moja vojna uprava mora to pot zahtevati večji kredit za nabavo topničarskega materiala in preosnovo topništva ter zboljšanja vojaške hrane, vojna mornarica pa za neizogibno pomnožitev osebja in ladij . . .“ Potem se je pogovarjal s posameznimi delegati. Dr. Šusteršiču je rekel, da ga veseli, zopet videti ga, ter pristavil: „Vi ste bili že večkrat v delegaciji?“ Dr. Šusteršič je odgovoril: „Letos sem že tretjič, Veličastvo!“ Cesar: „V poslanski zbornici se sedaj pridno pečate s proračunsko razpravo, samo nekoliko počasi gre stvar naprej?“ Dr. Šusteršič: „Pomisлити je treba, veličastvo, da je to po petih letih prva proračunska razprava; vendar se bo morda posrečilo, rešiti proračun do konca maja.“ Cesar: „To bi bilo pač možno želeti; toda veliko se govori.“ Dr. Šusteršič: „Veličastvo, po petih letih ima pač vsakdo veliko povedati.“ Cesar je smehljaje prikimal. — Dr. Šusteršič je bil kot načelnik najmočnejšega jugoslovanskega kluba pozvan, naj imenuje zastopnike za delegacijske odseke. Imenoval je za proračunski odsek člana hrvatsko-slovenskega kluba dvornega svetnika Vukovića, za peticijski odsek poslanca Barwinskoga; zase je odklonil

članstvo kakega odseka. Slovenski liberalci kot »vplivna stranka« nimajo nobenega delegata; v veliki politiki so popolna ničla. — V poslanski zbornici so vložili dr. Šusteršič in tovariši nujni predlog za podporo pogorelcem v Zdenski vasi; nadalje je isti s tovariši interpeliral finančnega ministra glede uravnave delavskih razmer v c. k. tobačnih tovarnah. Proračun tobačnega monopola za leto 1902 kaže prebitka nad 13 $\frac{1}{2}$ milijonov kron. Ta lepi uspeh nalaga državi dolžnost, da v polni meri izvršuje svojo socialno nalogo na sproti delavcem pri tobačnih tovarnah. Starejši delavci bi morali dobivati nagrade za večletno zvesto službovanje. Zsto interpelantje priporočajo, naj se upeljejo starostne doklade, ki naj bi se morda pridenjale s 15. službenim letom. Ta doklada naj bi

noma znane in povsem utemeljene; moderna država nima prave volje, pa tudi moči ne, da bi rešila propada posamezne stroke obrtništva. Razun tega se ne sme zamolčati, da je organizacija obrtništva še vedno jako pomanjkljiva. In v tem oziru zadene krivda precej obrtnike same. Snujejo se tu in tam obrtniška društva in posamezne zadruge. Na vstanovnih shodih je še precej živahno, na občnih zborih pa že ugaša ogenj navdušenja in polagoma upasne. Tudi tu velja pregovor: Pomagaj si najprvo sam... V resnici je potreba organizacije, organizacije po resolucijah, kakor jih je tako lepo zasnoval za obrtni stan II, slov. kat. shod.

Vinska klavzula. Ogrski ministerski predsednik Szell in poljedelski minister dr. Daranyi sta zadnjega aprila sprejela deputacijo ogrskih vino-

Kardinal Missia na mrtvaškem odru.

povprek znašala 10% letnega zasluzka te naraščala za 5% na vsakih pet let. — Poslanska zbornica je sprejela poglavja o tobaku, soli, kolekih, taksah in pristojbinah in pričela razpravo o mitnicah. Finančni minister je izjavil, da bo vlada odpravila mitnice s 1. januarjem 1903, ako bo ugoden finančni položaj; pri glasovanju sta zmagala vlada in finančni minister. Predlog odsekov, da mitnice še ostanejo, je bil sprejet s 133 glasovi proti 113. Za ohranitev mitnic so glasovali Poljaki, češki veleposestniki, nemška ljudska stranka, nemški veleposestniki in slovenski liberalni poslanec Plantan. „Slovanski centrum“ in „Hrvatsko slovenski klub“ sta glasovala za odpravo mitnic.

Mali obrt. V razpravi o proračunu trgovinskega ministerstva se je večina govornikov bavila z obrtniškim vprašanjem. Pritožbe obrtnikov so večj-

gradnikov, ki je izročila vladi spomenico v zadevi vinske klavzule. Vodja deputacije posl. Visontai je naglašal, da sedanja vinska klavzula v pogodbi z Italijo neizmerno škodi vinogradnikom, ter prosil vlado, naj se ta klavzula več ne obnovi in prepredi dovoz italijanskega vina potom primerno zvišane carine. Ministerski predsednik je odgovoril, da mu je dobro znan položaj vinogradnikov ter so mu že došle peticije iz vseh delov dežele. In izjavil je, da v novi trgovinski pogodbi z Italijo ne bo vinske klavzule v sedanji obliki.

Nagodba z Ogrsko je drugo vprašanje, ki je bilo na vrsti pri trgovinskem ministerstvu. To v gospodarskem in političnem oziru velevažno vprašanje rešujejo vlade že od leta 1897, dalje le začasno s §14. Vzroki so neznani. Sedanja Koerberjeva vlada že leto in dan obravnava z Ogrsko glede nagodbe.

V smislu dogovorov morata avstrijski in ogrski parlament v tekočem letu odobriti nagodbo. Szeli je na boljšem, ker se lahko ozira na ogromno večino ogrske zbornice v tem vprašanju. Zato je neizprosno nasproti avstrijski vladi ter izkuša z različnimi sredstvi omahovati Koerberja. Drugače je v naši zbornici. Velika večina poslancev odklanja z vsjo odločnostjo pretirane zahteve ogrske vlade. Vsi naši trezni in modri politiki pravijo, da hočejo nagodbo, toda ne za vsako ceno. Polžaj pogajanj je jako kritičen, tako kritičen, da avstrijska vlada računa z možnostjo, da bi se Avstrija gospodarsko ločila od Ogrske. In res, ali bodi poštena in pravična nagodba, ali pa nobena. Avstrija je močna dovolj, da sama oskrbi svoje gospodarstvo, ako ni drugače. Vsi avstrijski narodi bodo hvaležni Koerberjevi vladi, ako odločno in vztrajno brani avstrijske koristi.

Slovanski čisnikarski švih bo binkoštno praznike v Ljubljani. Predsedoval mu bo slovski redoljub urednik „Narodnih Novin“ g. Matuš Dula v Turčanskem sv. Martinu. Pripravljalni odbor je edin v tem, da bodi švih strogo strokoven, ker le tako bo rodil za slovansko čisnikarstvo pričakovanih uspehov.

Novi ogrski trgovski minister je postal dr. Lang, vseučiliški profesor in poslanec. Izmed mnogo kandidatov je prodiral on, o katerem se je jako malo mislilo; dve stvari sta pri tem prišli v poštev: kot drž. tajnik je govoril, vsaj tako se je trdilo, za slovansko Avstrijo in ob enem zastopal načelo, da bi bila Ogrska dolžna mnogo višjo kvoto nego doslej. Toda pričakovati le nimamo dosti od njega, ker je bržkone ob imenovanju temeljito pozabil nekdanj izgovorjene besede. Pa če bi tudi ostal pri prvotnem prepričanju, v Szellovem kabinetu tako ne dobi večine.

Preklicati je Vzhodnonemški Obzor (Ostdeutsche Rundschau) vse, kar je napačnega poročal o dr. Šusteršiču in dr. Kreku. Ponatiskoval je ta list v nemškem prevodu najbolj umazane »Narodove« napade. S posebnim veseljem se je zaganjal v dr. Šusteršiča, očitajoč mu, da ima »umazane roke« od šindro, in dr. Kreka, češ, da je med lanske volivno borbo volivce zaprisegel, da morajo voliti njega. Toda veselja je bilo kmalu konec. Ta dva sta nastopila pravda pot proti imenovanemu listu; še ta mesec se je imela vršiti razprava pred dunajskimi porotniki. Vsenemci, kojih glasilo je ta list, so vse obletali, nabirali gradivo, a vedno bolj so spoznavali, da jim bo slaba predla. Sam znan liberalce jim je menda rekel: »Pri nas v Ljubljani lahko pišemo, kar hočemo, ker nas ljubljanski porotniki vedno oproste — tukaj na Dunaju pa ne vem, kako bi šlo. In — prosili so za poravnano. List je moral preklicati vse svoje žalitve, moral se obvezati, da povrne vse pravdne stroške tako v zadevi dr. Šusteršiča, kakor v zadevi dr. Kreka. Tako sta dobila sijajno zadostilo od najhujših sovražnikov. Po odkriti izjavi tako strupenega sovražnika vsega slovenstva in katoličanstva, kakor je »Vzhodnonemški Obzor«, da vse »dokazno gradivo« slovenskih liberalcev ne zadostuje, da bi vzdržal le eno žaljivo besedo o dr. Šusteršiču ali dr. Kreku — so

tudi naši liberalci pred široko javnostjo moralno sojeni.

Italijanska vlada, ki na vse mogoče načine ščiti socialiste, anarhiste in celo framasone, je vporabila te dni nepopisano gonjo proti Rifeisnovim posojilnicam, ki jih vstanavljajo z veliko vneto in lepim uspehom katoliški ljudski voditelji. Kolik blagoslov so ti denarni zavodi za ljudstvo, ve pač samo tisti, ki je občutil trdo pest italijanskega oderuha. Te nepravde hoče italijanska vlada iz strahu pred rastočim »klerikalizmom« vničiti; namerava jih namreč poddržaviti. Zato bo, kar je lahko umevno, ljudstvo brž izgubilo vanje svoje zaupanje, s čimer bo izgubljena tudi njih velikanska korist.

Nemški državni sabor je brez daljše debate sprejel predlog centra glede odprave zakona proti jezuitom in verski svobodi.

Za svetovni promet tekmuje z Anglijo Amerika. Nedavno še je bila Anglija in svetovna trgovina isti pojem. Zdaj pa hočejo Amerikanci vladati povsod, kjer je slana voda; Anglijo hočejo premagati s tem, da izpodrinejo njeno trgovinsko ladijevje iz svetovne trgovine. Ameriški milijonarji kujejo medsebojno zvezo »trust«, da dube na ta način v roko vsa večji podjetja; ta zveza bi po vseh velikih pristaniščih imela svoje ladije in preskrbovala prekomorski promet za vse dele sveta. Na ta način se bo središče svetovnega prometa pomaknilo — v novi svet.

Dopisi.

Ribniški novičar. Oskar se nismo videli, smo imeli pri nas že trikrat sneg. Upanje imamo, da ni sadje še vse končano, ne vemo pa tudi ne, kaj še vse pride. Lepo slovesnost sprejema v Marijino družbo v Dohrepoljah kazilo je tudi vreme, še bolj pa požar v Zdenški vasi. Presvetli knezoškof so v svojem cerkvenem govoru prelepo tolažili nesrečnike. Bog jim je vzel tuji župana, želimo in upamo, da k Sebi. Marijine hčere so pri vsi nesreči mislile pred vsem na družbino obleko in jo tudi rešile; le tako dekleta, mislite v vsakem gobju strasti in skušnjav na Marijo in na obleko nedolžnosti!

Novičar mora biti že za vse. Prosjite me, naj spravim skupaj za cel vlak udeležencev romanja na sv. Višarje. Naj pa bo! Za zdaj naznanjam, da bode romanje v prvi vrsti za župnijo Ribnica, Sodražica, Sv. Gregor, Poljane in Lašče. Udeležencev mora biti najmanj 375. Šli bomo prve dni meseca avgusta in vožnja ne bo stala čez tri goldinarje. Vsak, kdor ima namen iti, naj se oglasi pri svojem dušnem pastirju, kadar nas bo pa dosti, vam bom pa vse podrobnosti natanko sporočil.

Peklenska kuhinja. V Sodražici jo imajo, seveda liberalci. Notri kuhajo laži in obrekovanja. Po Veliki noči so potoškega kapelana prav na črno osmodili in ožgali. Razglasili so ga za ubijavca. Udaril je neko deklico v šoli, tako smo slišali, in

brž jo je dejal v sv. olje in na to je umrla. Vse te laži so navezali libera'ci na neko šolarico, ki je bila v v ratu bolna in niti umrla ni. Pri nas je skoro liberalcec ali lažnivec in s'epar ena in ista beseda.

Velik učenjak se je vzdignil v naši dolini. Na shodu za svinjerejo v Ribnici je kvasil ribniški živinozdravnik med slopošnim muzanjem „častitih rojakov“, da so se pečali Kitajci že šest tisoč let pred Kristusom s svinjerejo. Saj ne bodo zamerili, gospod, če jim povemo, da vsak šolarček ve, da takrat še ni bilo niti prešičev, niti Kitajcev. — Gospod Nace so pa rekli, da bi bilo dobro, da bi se to poročilo dalo tiskati in se med ljudi razdelilo. Servus!

Rakična 2. maja Ni navade, da bi prihajali dopisi z naše gorske rakiške doline. V nedeljo 27. aprila pa smo obhajali tako lepo slovesnost, da je ne smemo zamolčati. Naša pridna dekleta in žene so se združile in napravile nov kip Matere Božje »Naše ljube Gospe presv. Srca«, da bi se pri njem zbirale, ko se tudi pri nas ustanovi Marijina družba, da bi pri njem iskale pobožnega razvedrila. Ob 3. uri pop. pomikal se je ginljiv sprevod iz farovža v cerkev. Dekleta so s svečami spremile kip M. B., ki ga je nosilo šest belooblečenih deklet. Cerkev bila je natančno poštena vernega ljudstva tudi iz okolice. Ko se je pri glavnih vratih prikazal vzvišen kip M. B., začul se je enoglasen vzdih vernikov, malokatero oko je suho ostalo. Pa je podoba tudi zares lepa, pravo umetniško delo, da ji daleč na okoli ni para. Po slovesnem blagoslovljenju nam je č. g. Oblak iz Borovnice v poljudni, do srca segajoči besedi razložil pomen kipa in nas spodbujal k otroškemu zupanju do Marije. Priserčna hvala mu za prelep govor in za trud, ker se ni ustrašil težavnega pota v slabem vremenu priti k nam povelidovat nebes Kraljico. Po govoru postavili smo M. B. v pripravljen tron na prenovljenem stranskem altarcu in zapeli litanije M. B. z zahvalno pesmijo. Žal, da nismo mogli zaradi dežja iti v sprevodu z Marijo venkaj. Slovesnosti udeležila se je tudi skoro polnoštevilno »Marijina družba« od Sv. Vida s svojim gorečim voditeljem, č. g. župnikom. Vkljub deževnemu vremenu prišle so Marijine hčere v dolgem sprevodu, veselo prepevajoč slavo svoje nebeške Matere in moleč sv. rožni venec. — Ta dan bo ostal nam Rakičanom v prelepem spominu. Priserčna hvala vsem, ki so k temu pripomogli.

Veselili smo se že lepe spomladi, obdelali zemljo, melodično so se glasili zvonci pasoč se živine, ta teden pa imamo zopet pravo zimo. Sneg nas je ogrnil z debelo odejo. Trda je za seno; lanska deževna jesen nam je spridila pridelek. Vse toži, da ni krme za živino. Težko pričakujemo spolnjenja

obljub, ko se bodo zboljšale naše ceste, zakaj zares se mora sedaj srečen imenovati človek, ki brez kake nezgode zdrav prečša kosti svojega roštva po naših jarkih

Logarovci, pri sv. Križu na Murškem polju. — Mesec april je bil prav lep in krasen. To najbolj kažejo naši zeleni gozdi, cvetoči travniki in naša polja se kaj ponašajo s svojim zelenjem.

Sv. Jurij je storil letos popolnoma svojo dolžnost; kajti »rže« je bila že vsa v klasju, sadno drevje pa v pisanem cvetju. Proti koncu meseca aprila se je pa vreme naenkrat spremenilo in obrnilo na drugi tir. Dne 24. aprila je začel mrzel sever pihati, kateri ni ostal brez nasledkov. Par dni je bila močna slana, katera nam je pomorila mnogo nežnih rožic in pisanega cvetja. V nedeljo, dne 27. aprila pa so se začeli zbirati temni oblaki nad nami, iz katerih so po noči padale debele snežinke. V torek je snežilo celi dan, ker pa je zemlja že precej gorka, se je sneg takoj razpustil, ko je padel na zeleno travo. Prve tri dni maja se nam je pomladanska toplota zopet vrnila, a ni ostalo dolgo lepo vreme. V nedeljo in pondeljek je silno deževalo. Vkljub temu nam slana ni napravila velike škode ne na sadnem drevju in ne po polju; zato pričakujemo mnogo sadja in obilno poljskih pridelkov. Ljubi Bog nas obvaruj nadalje vseh vremenskih nezgod. — Majnikova pobožnost, kakoršna je tukaj v navadi, se povsod prav lepo vrši. Lepo število krščanskih deklet se zbere vsaki večer k skupni molitvi pri kapelici Matere Božje, da tam opravljajo molitve na čast majnikovi Kraljici. Ta lepa pobožnost gotovo na more ostati brez dobrega sadu. Dekleta, le ljubite Marijo, potem ste gotove njenega varstva!

Iz Vač pri Litiji. Zapustili so nas naš vrli kapelan in beneficijant Ivan Smukavec, ki so dve leti in pol jako blagodejno med nami delovali. Vpeljali so na Vačah Marijino družbo, oskrbeli novo zastavo in kot duhovni voditelj družbe veliko dobrega storili. Zato se zlasti Marijina družba najpriserčneje zahvaljuje za ves njihov trud in želi blagemu gospodu tudi na njihovem novem mestu obilo blagoslova božjega!

Od sv. Trojice nad Cirknico. V župniji presv. Trojice nad Cirknico je podružnica sv. Urha, v kateri je stranski altar posvečen Devici Mariji, pomočnici kristjanov. Stari ljudje pripovedujejo, da je bila pred mnogimi leti tam božja pot. Zato imajo tako zaupanje se zdaj, kakor pri Mariji pomagaj na Brezji. Lansko leto se je obnovila ta božja pot. Bilo je 6 duhovnikov. Med njimi pred. gosp. generalni vikar Flis, ki so po navdušenem govoru sprejeli mnogo deklet v Marijino družbo. Že takrat je bilo veliko romarjev, okoli 200 obhajanih. Letos se bo vršil ta

shod tudi slovesno. Pride en ž. g. pater iz Ljubljane in drugi gospodje sosedi. Začelo se bo 23. t. m., kvaterni petek popoldne ob 4. uri s pridigo in večernicami. Drugo se bo takrat oznanilo. Cerkev sv. Trojice je bila tudi nekdanj glasovita božja pot. Ta božja pot se bo letos tudi obnovila, zato bo na praznik sv. Trojice tudi slovesno sv. opravilo. Ti dnevi od kvaternega petka do jutra v ponedeljek po sv. Trojici bodo majhne duhovne vaje.

Cerkev presv. Trojice je prav velika, prostorna, pred 2 leti znotraj in zunaj lepo prenovljena in z novim, lepim križevim potom okrašena, katerega je lepo izdelal domačin g. Aleksander Gützl v Ljubljani. Zatorej pridite od blizu in daleč k Mariji Pomagaj na Tabor, da se ji priporočite v mesecu majniku v njeno priprošnjjo, potem pa se podajte k sv. Trojici, kjer boste našli usmiljenje!

Oberhausen; Rheinland. Slovenci v Oberhausnu na Porenkem se iz dna srca zahvalujemo za dobroto sv. misijona, ki ga nam je zopet letos domovina oskrbela. V prvi vrsti premil. g. knezoškofu ljubljanskemu, ker so nam blagovoljno poslali očete frančiškane, da smo tako mogli opraviti sv. velikonočno spoved v svojem materinem jeziku mi, ki moramo po tujih krajih svoj kruh iskati. — V drugi vrsti pa tudi prečastitemu g. p. Klementu in njegovima tovarišema za njih gorečnost, ker so nas tako ljubeznivo podučili in nas okrepcali s tolažbo sv. vere ter sv. zakramentov, kar nam ostane vedno v hvaležnem spominu. Bog vam plačaj stoterno!

Hvaležni Slovenci.

Oklic.

Dne 26. aprila t. l. ob pol na 1. uro popoldne se je v vasi Zdenkavas, občine Videm, v političnem okraju Kočevje, vnel ogenj, ki se je razširil z besnečo hitrostjo ter je v kratkem času popolnoma uničil 38 hiš z dotičnimi hlevi skednji, kozolci in drugimi gospodarskimi poslopji (Skupaj 164 objektov).

Pri požaru, katerega žrtev so bili — žal — tudi trije ljudje, je zgorela skoro vsa notranja oprava dotičnih hiš, razen tega zaloga hrane in krme, obleka, gospodarsko orodje in v nekaterih primerih tudi živins.

Škoda, ki znaša okoli 300 000 kron, je z zavarovanjem pokrita samo do ene petine, in nesrečnim pogorelcem je zatorej edina rešitev dejanska pomoč svojega bližnjega.

Glede na obseg katastrofe, ki preti ugonobiti že brez tega v jako neugodnih gospodarskih razmerah živeče Zdenčane, razpisujem v polajšanje med njimi razširjene bede sklad milih darov po vsi kronovini ter se iznova sklicujem na že tolikrat izkazano dobrodelnost prebivalstva, ki bo gotovo tudi v tem primeru rado po svojih močeh polajšalo pogorelcem njih stisko in nadlogo.

Darove sprejemajo deželno predsedstvo, tukajšnji mestni magistrat in okrajna glavarstva, razglasili se bodo v deželnem časopisu in oddali svojemu namenu.

V Ljubljani, dne 8. maja 1902

c. kr. deželni predsednik:

Viktor baron Hein s. r.

Javna prošnja.

Dne 26. aprila je pogorela Zdenkavas v Dobropoljah. Vsled suše in viharja se je ogenj bliskovito širil. V nekaj minutah je stala vsa velika vas v groznem plamenu; nihče ni mogel reševati, ker je vsak moral le paziti, da je bežal pred ognjem, ki se je v viharju valil od strehe do strehe. Večina ljudi ni rešila družega kakor to, kar so imeli na sebi. Zgorela sta dva človeka, nekaj živine in prešičev, ves živež, obleka, orodje itd. V vasi je ostala nepoškodovana samo jedna hiša in jeden kozolec ter štiri hiše vsaj še stoje, dasi zelo poškodovane, vse drugo je pogorelo do tal, ali je pa razvalina. Prizadetih je 40 gospodarjev poleg gostaških rodovin. Okrog 300 ljudi nima strehe, nima obleke, nima živeža.

V tej sili, ko tare ljudi obup in brskajo po pepelu za ostanki ter hodijo strti ob žalostnih razvalinah ljubega domovja, ozirajoči se okrog po najskromnejši pomoči, obrača se podpisani odbor do milosrčnih ljudi širom domovine ter prosi nujne pomoči za nesrečno prebivalstvo. Vsak dar se hvaležno sprejme. Vsak dar olajša gorje vaščanov, ki ne vedo, kako bi se lotili s praznimi rokami vzdigovati iz pepela svoja domovja.

V zaupanju, da najde naša prošnja odprta srca in odprte roke, upamo posušiti solze nesrečnikov.

Vaše sočutje in dejanska pomoč boče vlila ljudem novega poguma, da se bodo tem hitreje lotili postavljati nova domovja na svoji rodni zemlji!

V Dobropoljah 29. aprila 1902.

Andr Ramoveš,
župnik.

Fran Jaklič
dež. poslanec.

Janex Erčulj,
t. č. obč. svetovalec.

Slovenski novičar.

Pozdrav slovanskim časnikarjem. V saboto dopo v Ljubljano slovanski časnikarji na 4. časnikarški shod, kakor smo poročali v zadnji številki „Domoljuba“. Oglasilo se je lepo število slovanskih časnikarjev: Čehi, Poljaki, Rusini, Slovaki, Hrvatje, Srbi prihite med brate Slovence, da se v beli Ljubljani posvetujejo, kako poživiti in utrditi medsebojne težnje, ustanoviti slovansko dopisovalnico in s primerno organizacijo zboljšati tudi gmotno stanje časnikarjev. Bog daj svoj blagoslov, da bi se na shodu veliko koristnega sklenilo! Nas pa še posebno veseli, da bodo slovanski časnikarji imeli priliko,

ogledati si najlepše kraje naše domovine: krasni Vintgar, divni Bled, čarobno Postojnsko jamo, „morje adrijansko“ . . . Tako spoznajo slovanski naši bratje lepoto naše domovine iz lastne skušnje; s seboj ponese spomin na dobri slovenski narod in lepo njegovo zemljo in njihovi časniki bodo med vse slovanske narode nesli ta spomin! Zato dobro došli, dragi nam bratje, na slovenskih tleh! Oglejte si od blizu naš narod, naslajajte se na lepoto naše zemlje, proučite naše razmere, da boste mogli v svojih glasilih pravično sodbo izrehati o slovenskem narodu! To bo najlepši sad 4. slovanskega časnikarskega shoda!

Imenovanje. Cesar je imenoval župnika in dekana v Št. Jerneju, g. Antona Feticch-Frankheima za stolnega kanonika cesarske ustanove pri stolnem kapitelju v Ljubljani. Čestitamo!

Osebnostne spremembe v ljubljanski škofiji. G. Janez Čebašek, župnik v Črnem vrhu nad Polhovim gradcem, je resigniral na podeljeno mu župnijo Sodražico. G. Frančišek Pavlin, bivši dragatuški župnik, je nameščen za župnega upravitelja na Colu. Premeščeni so gg.: kapelan Janez Smukavec z Vač v Železnike, subsidijarij Janez Kramar z Dobrave pri Kropi kot beneficijant na Vače, kapelan Josip Brešar iz Ribnice kot župni upravitelj v Sodražico, župni upravitelj Janez Traven iz Sodražice kot kapelan v Ribnico.

Red sv. mašništva je podelil prevzvišeni gospod knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič v svoji domači kapeli Fr. Anselmu Eberhardu, kapucinu iz samostana v Gorici.

Umrli je 2. maja v Zagorju gosp. Jakob Gross bivši zagorski župnik. Rojen je bil v Trziču dne 23. julija 1838. Gimnazijske in bogoslovne študije je dovršil v Ljubljani. Leta 1863 je bil v mašnika posvečen. Služboval je kot šolski vodja in kapelan v Črnomlju tri leta, bil je kapelan v Št. Lovrencu ob Temenici dve leti, pri Sv. Križu pri Litiji tri leta, v Idriji dve leti, kot župnik v Zagorju od 10. oktobra 1873. Letos mu je bilo zagotovljeno sprejetje v stalni pokoj. Bil je nekaj časa v Ljubljani v „Leonišču“, da bi se pozdravil. Še le pred kratkim se je vrnil v Zagorje, kjer ga je našla smrt. Naj v miru počiva!

Izlet na Šmarno goro priredi v prvih dneh meseca junija „Slov. kršč. soc. zveza“. Somišljeniki in naša društva naj se pripravijo na ta praznik kršč. socialcev. Dan izleta in druge podrobnosti povemo pravočasno. — Odbor „Slov. kršč. soc. zveze“.

Premovanje konj na Kranjskem se vrši letos in sicer 11. avgusta na Vrhniki, 12. avgusta v

Kamniku, 13. avgusta v Kranju, 14. v Ribnici, 16. v Trebnjem, 20. v Št. Jerneju in 2. septembra v Lescah.

Novi vodovodi. Mestni vodovod v Škofji Loki se prične takoj graditi in se bo otvoril še letošnje leto. — Vodovod v Novem Mestu bo gotov meseca avgusta. Na kraju bivših mestnih vrat „Na vratih“ so pri izkopavanju dobili 9 kamenitih krogelj težkih po 6 do 7 kg.

Žrtev požara v Zdenski vasi. Župan v Zdenski vasi Žnidaršič, ki je pri požaru bil močno opečen ter so ga prepeljali v ljubljansko bolnico, je umrl.

Prvi večji romarski shod pri M. B. na Zaplazu bude o binškošnih praznikih. Romarjem bodo letos štirje spovedniki na razpolago; tako bude lahko vsak opravil svojo pobožnost.

Drobtine.

Velikanska nesreča V petek dne 9. t. m. zjutraj je mesto St. Pierre na otoku Martinik (blizu Severne Amerike, v francoski posesti) zadela nesreča, ki v svetovni zgodovini skoro nima para. Na severni strani mesta se namreč vzdiguje 1350 metrov visoki ognjenik Mont Pelée, katerega so pa že nad 50 let šteli med ugasle vulkane. Ta ognjenik pa je v petek izbruhnil s tako silo, da se je trgovsko mesto, ležeče ob morji, spremenilo v razvaline, pod katerimi leži pokopanih okoli 40 000 ljudi. Goreča, raztopljena lava, ki se je ulila iz ognjenika, kamnita toča, smolnati dež in silne množine pepela — vse to je zagrnilo prebivalce v strašen grob. Celo parniki, ki so bili v luki ali na morju v bližini, so vsled pepela in ognja, ki jih je pokril, ali vsled razburkanega morja uničeni. Zgorelo je 18 ladij z vsemi osebami, kar jih je bilo na njih. Po obrežju leže kupi mrtvih ljudi. Rešilo se je menda samo 33 oseb. — Začetek nesreče se tako-le popisuje: Najprej je ognjenik bruhal iz sebe silno množino zemlje, nato je švignil iz njega velikanski ognjeni steber, ki je v hipu zagrnil mesto z ognjem in gorečo lavo. Kamenje je deževalo četrt ure. In tako je v okrožju štirih milj vse uničeno in pomorjeno. Potres je sedaj ponehal, toda izbruhi še vedno trajajo dalje. Vročina je taka, da se dozda še ni posrečilo priti v bližino mesta. Tudi ognjeniki po drugih bližnjih otokih so začeli bljuvati. Bog se usmili nesrečnikov!

Vzgojila 22 sirot. V Fredericktownu stanujeta zakonska Wiliam McClure, ki se lahko ponašata s tem, da sta vzgojila 22 sirot v svojem zakonskem življenju, v katerem sama nista imela otrok. Vzela sta namreč za svoje 14 dečkov in osem deklic in jih dala v šolo na lastne stroške.

Spomenik cesarici Elizabeti postavi dunajski dvor v Genfu. Prostor je že pridobil. Spomenik predstavlja cesarico sedečo na klopi s čtivom v roki. Kip je izdelal iz marmorja kipar Antonio Chiattono.

V enom letu od delavca do milijonarja se je v Meksiki povspjel Pedro Alvarado, ki je našel zlato žilo, ki bo ena najbogatejših v Meksiki. Pred enim letom je bil Pedro Alvarado še navaden delavec, danes pa ima na milijone denarja, katerega pa ni naložil v bankah, ampak ga shranjuje v svojem stanovanju, katerega ima zastraženega. Ko boji po ulicah, spremlja ga 8 najetih oboroženih mož, ker nosi vedno velike svote pri sebi. Denar rarsipa. Zadnjič je od nekega agenta kupil vso agentovo zalogo za znesek 60.000 mark. Živi v Parala. Za reveže v tem kraju zida Pedro Alvarado bolnico in ubožnico. Prišel je graditi tudi cerkev. Iz zlate žile, katero je on našel, spravijo na dan toliko zlata, da boče njegov čisti dohodek na dan znašal dva milijona mark.

Padel v hudičevu olju. V Hammondu je Frank Spencer v službi pri kemični tovarni padel v veliko posodo napolnjeno s hudičevim oljem. Nobečen njegovih tovarišev ni bil zraven, ko se mu je pripetila nesreča, in plaval je že nekaj časa semtertja v kadi, predno so delavci slišali njegovo vpitje. Ko je prišla pomoč in so ga potegnili ven, je kar začela padati od njega obleka in z njo celi kosi mesa. Spencer je trpel grozne bolečine. Če tudi ni bilo mesta na njegovem telesu, kamor ni segla huda tekočina, je vendar en dan še živel.

Velik vihar v Texasu. Dne 27. in 28. febr. je divjal po vsem zapadu Severne Amerike velikanski vihar, kakoršnega ne pomnijo že dolgo, dasi divjajo tod v tem času navadno vsako leto prav hudi viharji. Vse telegrafске in telefonske žice so bile potrpane. Vsi vlaki iz zapada so imeli velike zamude, nekateri so pa sploh izostali. Najhujše je trpelo pod viharjem mesto Texas. Mnogo ljudi je ponesrečilo. Velikansko škodo pa imajo farmerji, katerim je uničil vihar zlasti mnogo živine.

Vas beračev je v ruskem okraju Kostroma v obližju okrožnega mesta Makarjev. Vsa vas se preživi od beračenja po mestu in po deželi. Štirikrat do petkrat zapuste prebivalci vas ter se razkrope na vse vetrove beračit. Celo matere in dojenči se podajo na pot. Ta „kupčijska potovanja“ trajajo navadno dva do tri tedne. Dolgov nimajo posestniki v tej vasi nič.

Novi topovi, ki se bodo lili v kratkem, ustrelili bodo po 18 do 20 krat na minuto. Vedno večje iznajdbe v škodo ljudem!

Z električno lučjo bodo lovili ribe na posebni način v Norfolkku izdelani ladiji. Ladija ima nizko dno in je pripravna tudi za navadne reke. Na ospredku ladije boče svetila močna električna žarnica in ribe,

privabljene od te luči, bodo kar skakale v pripravljene mreže.

Mraz in vihar v Severni Ameriki. V severni Dakoti je bil te dni vihar, ki je uničil 10.000 ovac, 5000 govede in mnogo konj. Na železnici je zmrznilo pet železniških voz dragocenih konj.

Žalosten dogodek V Plevlju v Novem bazaru je stotnik Obpacher kazal svoji pred dvema meseci poročeni 22letni ženi staro turško puško. Puška se je sprožila in mlada žena se je od kroglice v srce zadeta zgrudila.

Samomori otrok se množe. Ni ga skoro dneva, da se ne bi poročalo o kakem takem samomoru. 13letni deček ustrelil se je v Deutsch Eisenbergu na Moravskem z očetovo puško. Pred smrtjo je napisal lastnoročno oporoko, v kateri pravi, da svoj prihranek v znesku 4 kron zapušča svojemu bratu. — Na Dunaju je skočil v Donavo 14letni krojaški učencek Ludovik Buček. V vodi mu je pa bilo premokro zato je sam priplaval na suho.

Šestnajst let v ječi je bil brat nekega Sebast. Schlüsselberga, ker so ga obsodili, da je leta 1878 umoril neko kmetico. Obsojen je bil na vešala, a potem pomiloščen na dosmrtno ječo. Sedaj je umrl in sedaj so tudi dognali, da on ni morilec, ampak njegov brat, ki je sedaj 70 let star in katerega so že potegnili v zapor.

Nov papirnati denar po 50 K izgeluje avstro-ogrsko banka. Ta papirnati denar izide meseca maja in bo rumenkasto moder.

Ljudi umrje vsako leto 33 milijonov in čez; vsako sekundo eden. Ko bi vsi enako dolgo živeli, potem bi vsak umrl 33 let star. Vendar njih $\frac{1}{3}$ že umrje pred sedmim, polovica pred sedemnajstim letom. Izmed 100.000 ljudi živi komaj eden 100 let, in izmed 100 ljudi postane eden 60 let star.

Morilec st rišev. Na grozovit način je umoril svoje stariše delavec Iron Chortink v Bukovini. Ker mu oče ni hotel prepustiti posestva, čakal je očeta, ki se je vračal s sejma, ter ga ustrelil v prsa. Mrtev se je oče zgrudil. — Sin je nato zagrabil puško ter mahal po očetovi glavi toliko časa, da jo je popolnoma razbil. Šel je nato domov ter izvabil svojo mačebo iz hiše, češ, da je tuja živina udrila na vrt. Žena je nič huđeга sluteč, šla na vrt, kjer jo je tudi pobil. Chortink je bil obsojen na smrt. Sodni dvor ga je predlagal v pomiloščenje. Nakrat pa je Chortink izjavil, da ga je k umoru zapeljal njegov stric. To se je izkazalo kot izmišljeno in sodni dvor je vsled tega svoj predlog za pomiloščenje preklical. Chortink je bil obešen.

Zahvala.

95 1-1

Podpisani, ki smo bili vsi zavarovani pri edini domači slovenski

„Vzajemni zavarovalnici“

in katerim je vse imetje dne 26. aprila t. l. pogorelo, se tem potom zahvaljujemo za hitro in **takojšnjo rešitev in izplačilo odškodnin** najpriprčneje. Vse 28. aprila se je pogorišče pregledalo in 29. aprila dopoldne imeli smo vsi polne odškodnine v rokah.

Tako postopanje je res hvale vredno o taki nesreči, ki je zadela nas prebivalce v Zdenski vasi, in pregovor ima popolnoma prav, ki pravi, kdor hitro dá, dvakrat dá.

Vsem posestnikom in sploh istim, ki imajo kaj zavarovati, priporočamo **edino domačo in slovensko zavarovalnico**

V Zdenski vasi, 29. aprila 1902.

Jakob Prelesnik s. r., varuh Frančiške Grosiž, Franc Tomšič s. r., Janez Mesojedec s. r., Franc Perko s. r., Janez Erčulj s. r., Jernej Škoda s. r., Janez Blatnik s. r., J. Stupnik s. r.

Černič s. r., priča.

Resničnost gorenjih podpisov kakor tudi pravilnost izjave potrjuje in „Vzajemno zavarovalnico“ vsacemu radi poštenega in hitrega plačila priporoča

Županski urad v Podgori

dne 28. aprila 1902.

(Pečat)

I. Šteh s. r.

Zmanjševalna dražba

glode poprave Smleško-farevškoga hisnega poslopja, ki se bo vršila dne 22. maja t. l. na licu mesta ob 5. uri popoldne.

Proračunjeno je zidarsko delo na . . . K 1257'63
tesarsko delo na . . . 225'13
108 1-1 rokodelsko delo na . . . 2043'55

Skupno delo torej na K 3526'31

Podrobnosti se mojstrom, oziroma podjetnikom na razpolago v natrkih pri načelniku g. Franc Šetina v Zbitjah, pri gospodu župniku Janezu Karlihu in pri gospodu Antonu Burgerju v Brezakah. — Kdor si hoče potrebna popravila natančno ogledati, pojazni se mu to v Smleškemu farovžu

Stavbeni odbor.

Vslužbo se sprejme

takoj pri trgovcu na deželi

krojaški pomočnik

ki je priden delavec ter lepega in poštenega vedenja. 2-1

Plača po dogovoru. 101

Ponudbe vpošljejo naj se na upravnništvo tega lista.

94 Salame 6-1

ogrške gold. 1-70, domače in sunkna glid. 1-20, domače 1 glid., dunajske 80 kr.

Sunka brez kosti (Rollschinke) 90 kr. in glid. 1-10, suho meso 70 kr., suha slanina 70 kr., glavina brez kosti 40 kr. kg, velike kranjske klobase po 18 kr. in drugo pošilja od 5 kg naprej po povzetju, in sicer le dobro blago

Janko Es. Sirc v Kranju.

Meko vsake vrste lastne mletve, oves, koruzo, otrobe in razno špecerijsko blago ima v zalogi in prodaja na drobno in debelo, po najnižjih cenah

Makso Lavrenčič

pri „Ribiču“ na Dolenjski cesti št. 4 v Ljubljani.

Blago izborno, postrežba solidna!

Istotam je zopet odprta na novo opravljena gostilna s prostornim dvoriščem in velikimi hlevi (stalami). Točijo se najboljša pristna vina in izborno pivo. Ukusne gorke in mrzle jedi, prijetni prostori in krasen vrt so cenjenim gostom na razpolago.

Zagotavljajoč nizke cene in točno solidno postrežbo, bilihim

s odličnim spoštovanjem

96 6-1

Makso Lavrenčič.

Proda se prostovoljno po nizki ceni mlin s tremi kamni in stopami.

Z mlinom se prodaje vse gospodarsko poslopje (polovico grunta) in lep gozd. Mlin je oddaljen pet minut od farne cerkve ter leži ob veliki cesti. —

Več pove lastnik Janez Starič, Mostec, pošta Tržišče pri Mokronogu. 100 1-1

HERBABNY-jev podfosfornasto-kisl apneno-železni sirup.

Ta 32 let z največjim uspehom rabljeni pravi sirup rastaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje silo do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost telesa, jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahki si privajajoči obliki, je jako koristno za narajanje krvi, raztopljive fosforne-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narajanje kostij. 434 (20-15)

Črna steklenica 1. glid 25 kr. — 2 K 50 h, po pošti 30 kr. — 40 h več za navijanje.

Prosimo, da se vedno izrecno zahteva Herbabny-jev apneno-železni sirup. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime „Herbabny“ vtisnjeno z vrvičnimi črtami in nosi vsaka steklenica polegstoječ uradno registrov. varstveno znamko, na katero zamenja naj se blagovoli paziti.

Orodneje akcidišče

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“ VII. 1. Kaiserstrasse 73-75.

V zalogi skere v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod. V zalogi je nadalje pri gg. lekarnarjih: v Ljubljani: A. Mardetschläger, Gabr. Piccoli, Ubald pl. Trnkočzy, J. Mayr; Celje: G. Schwarzl & Co., M. Rauscher; Reka: F. Prodaj; G. Prodaj, A. Schindler, Ant. Mizzan; Bress: G. Eisbacher, Sevedonj: F. Kordon; Celovec: P. Hauser, P. Birnbacher, J. Kometter, V. Hauser & R. v. Hillinger; Št. Vid: C. Schiebl, Trbiž: J. Siegl; Trst: C. Zanetti, A. Sottina, A. Filippi, J. Serravallo, E. pl. Leitenburg, P. Prendini, M. Ravasi; Boljak: Johst & Schneider, L. Assmann; Črnomelj: F. Haika; Velikovec: J. Johst; Velfperk: J. Huth.